

[Bolvig]

men er langt mere højlydt og bestemt, når lande i den vestlige verden begår overgreb på mennesker.

Hr. Jørgen Junior er lige så ensidig i sin bedømmelse. Hans forståelige vrede over forholdene i Sovjet skæmmes af, at han i andre debatter her i tinget tilråder os at undlade at kritisere tilsvarende eller værre forhold i det sydlige Afrika. Det må være en forpligtelse for et land som Danmark at reagere, når den menneskelige værdighed ydmyges, og det uanset hvor det foregår. Vi skal ikke skjule, bestemt ikke, at der sker grove overgreb i Vesten – hr. Gert Petersen gav mange eksempler herpå – eller i den del af verden, hvor det især er demokratierne, som har mulighed for at fremtvinge ændringer.

Det er baggrunden for, at det radikale venstre har delt regeringens harme over forholdene i Chile, Sydrhodesia, Namibia og Sydafrika og tidligere i Grækenland, Spanien og Portugal, og baggrunden for, at vi som udenrigsminister K. B. Andersen har fundet det rigtigt at yde bistand til befrielsesbevægelser i Angola og i Moçambique. Det er klart, at vi her i Vesten har et særligt ansvar for disse forbrydelser, og at foranstaltninger til at fremtvinge ændringer kan være andre, end når det drejer sig om forhold i de lande, der er under sovjetisk indflydelse.

Det er overraskende, at Vesteuropa ikke bakker præsident Carters indsats for menneskerettighederne langt kraftigere op. Det må være en oplagt sag for Danmark at give fuld støtte til den amerikanske præsident. Jeg finder det forbavsende, at hr. Gert Petersen ikke fremhæver det systemskifte, der er sket i De Forenede Stater. Jeg vil gerne bede ministeren oplyse årsagerne til den påfaldende danske tilbageholdenhed i den retning. Det burde være en målsætning for vort land at reagere mod krænkelse af menneskerettighederne, hvor i verden de end sker, og at åbne landets grænser for de flygtninge, der er det ulykkelige resultat af kyniske, menneskefjendske diktators forfølgelse af mennesker med en anden opfattelse end den på bjerget gældende.

Naturligvis bør Danmark uddybe dialogen og samarbejdet med de enkelte østlande, men ikke for enhver pris. Så længe anderledes tænkende forfølges, som de bliver det i Sovjetunionen, så længe polske arbejdere fratages retten til at udtrykke sig, så længe

Rusland er villig til direkte og indirekte at støtte blodige massakrer i Addis Abeba, og så længe skammens mur med automatiske dødsmaskiner holder den østtyske befolkning spærret inde i en gigantisk fangelejr, er Helsingforsaftalens ånd og bestemmelser krænket på det groveste, og det bør vi give udtryk for. Der bør ikke herske tvivl om den danske regerings og det danske folks medfølelse med undertrykte og lidende mennesker også i den kommunistiske verden.

Europa er ikke en enklave, hvorfor aftaler vedrørende sikkerhed og samarbejde i vor verdensdel har betydning for det politiske klima i hele verden. Forudsætningen for at kunne skabe et bedre og tryggere verdenssamfund er, at respekten for det enkelte menneskes frie muligheder forøges. Det er dybt tragisk, at kun ganske få samfund tilbyder deres borgere personlig frihed og økonomisk og social tryghed. Frie borgere i den velhavende verden har en stærk forpligtelse til at hjælpe undertrykte mennesker med at erhverve de grundlæggende frihedsrettigheder, der aldrig vil kunne opnås, fordi mindst 1.200–1.300 millioner lever en tilværelse begrænset af fejlernæring, sult, sygdom og analfabetisme.

Lis Starcke (DR):

Udenrigspolitik er et omfattende og vanskeligt felt, det kan være farligt at bedømme ud fra avisomtale. Her behandler vi bare en lille bitte bid deraf, for også jeg synes, at forespørgslen er meget afgrænset. Men alligevel kan vi ikke undlade at se spørgsmålet i et meget større perspektiv, hvad de forskellige historiske udredninger, vi har fået her i dag, har vist. Jeg har valgt at gå ud fra en helt elementær vurdering.

Det er rimeligt at forvente, at et land ikke blander sig i et andet lands forhold og politik, på samme måde som man forventer, at en familie ikke blander sig i en anden families forhold og familiepolitik. Dette har undertiden været årsag til, at børnemishandling igennem længere tid har kunnet finde sted, til trods for at nabofamilien har næret stærk mistanke om, at der var tale om børnemishandling, altså at barnets berettigede krav til også at være dækket ind af menneskerettighederne blev trådt under fode. Har man vis-